EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2024 11 08
COM(2024) 535 final

2024/0295 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Energijos bendrijos ministrų taryboje ir Energijos bendrijos reguliavimo valdyboje (2024 m. gruodžio 12 d. Vienoje, Austrijoje, ir 2024 m. gruodžio 10 d. Atėnuose, Graikijoje)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO DALYKAS

Šis pasiūlymas teikiamas dėl sprendimo, kuriuo nustatoma pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Energijos bendrijos ministrų taryboje, dėl kelių aktų, kuriuos šis organas numatęs priimti per 2024 m. gruodžio 12 d. posėdį Vienoje, Austrijoje. Dieną iki to susitikimo, 2024 m. gruodžio 11 d., irgi Vienoje susitiks Energijos bendrijos nuolatinė aukšto lygio grupė (toliau – Nuolatinė aukšto lygio grupė), kad aptartų ir patvirtintų Ministrų taryboje numatytus priimti punktus.

Be to, šis pasiūlymas susijęs su sprendimu, kuriuo nustatoma pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Energijos bendrijos reguliavimo valdyboje, kuri turėtų priimti iš esmės peržiūrėtas savo darbo tvarkos taisykles, įskaitant sprendimų priėmimo ir balsavimo taisykles. Energijos bendrijos reguliavimo valdybos posėdis įvyks 2024 m. gruodžio 10 d. Atėnuose, Graikijoje.

Galiausiai, informavimo tikslais šiame pasiūlyme pateikti keli į Ministrų tarybos darbotvarkę įrašyti punktai, nepatenkantys į SESV 218 straipsnio 9 dalies taikymo sritį.

2. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

2.1. Energijos bendrijos sutartis

Energijos bendrijos sutartimi[1] siekiama sukurti stabilią reguliavimo ir rinkos sistemą ir bendrą tinklais perduodamos energijos prekybos reguliavimo erdvę įgyvendinant sutartas ES energetikos *acquis* dalis sutarties šalyse, kurios nėra ES valstybės narės. Energijos bendrijos sutartis įsigaliojo 2006 m. liepos 1 d. Europos Sąjunga yra viena iš jos šalių[2]. Devynios Energijos bendrijos šalys, kurios nėra ES valstybės narės, toje sutartyje vadinamos susitariančiosiomis šalimis.

2.2. Ministrų taryba, Nuolatinė aukšto lygio grupė ir Energijos bendrijos reguliavimo valdyba

Ministrų taryba užtikrina, kad būtų pasiekti Energijos bendrijos sutartyje nustatyti tikslai. Ją sudaro po vieną kiekvienos susitariančiosios šalies atstovą ir du ES atstovai. Pagal Energijos bendrijos sutarties 47 straipsnį, ji nustato bendras politikos gaires, imasi priemonių (priima sprendimus arba rekomendacijas) ir priima procedūrinius aktus. Kiekviena sutarties šalis turi po vieną balsą, o Ministrų taryba veikia pagal skirtingas balsavimo taisykles, priklausomai nuo svarstomo dalyko. ES yra viena iš dešimties sutarties šalių ir, kai taikoma bei priklausomai nuo konkretaus svarstomo dalyko, turi vieną balsą. Pagal Energijos bendrijos sutarties 78 straipsnį, Ministrų taryba gali veikti tik jei joje atstovaujama dviem trečdaliams šalių. Atiduotais balsais nelaikomi balsuojant susilaikiusiųjų balsai.

2.3 skirsnio 1 punkte (Energijos bendrijos sutarties 91 straipsnio 1 dalies a punktas) nurodyti aktai, kuriuos numatoma priimti, turi būti priimami paprasta balsų dauguma. 2.3 skirsnio 2 punkte (Energijos bendrijos sutarties Energijos bendrijos sutarties ginčų sprendimo tvarkos taisyklių 32 straipsnio 3 dalis) nurodytą aktą, kurį numatoma priimti, visos šalys turi priimti vienbalsiai. 2.3 skirsnio 3 punkte (Energijos bendrijos biudžeto sudarymo ir vykdymo bei audito ir patikrinimo procedūrų 83 straipsnis, Energijos bendrijos sutarties 83, 86 ir 87 straipsniai) nurodytas aktas, kurį numatoma priimti, turi būti priimamas dviejų trečdalių balsų, įskaitant Europos Sąjungos pritarimo balsą, dauguma.

---

[1] OL L 198, 2006 7 20, p. 18.

[2] OL L 198, 2006 7 20, p. 15.

Nuolatinė aukšto lygio grupė yra Ministrų tarybai pavaldus organas. Pagal Energijos bendrijos sutarties 53 straipsnio a punktą, ji organizuoja Ministrų tarybos darbą, be kita ko, rengia jos darbotvarkę ir aktus, kuriuos jai reikia priimti. Nuolatinę aukšto lygio grupę sudaro po vieną kiekvienos susitariančiosios šalies atstovą ir du ES atstovai. ES turi vieną balsą. Pagal Energijos bendrijos sutarties 78 straipsnį, Nuolatinė aukšto lygio grupė gali veikti tik jei joje atstovaujama dviem trečdaliams šalių. Atiduotais balsais nelaikomi balsuojant susilaikiusiųjų balsai.

Energijos bendrijos reguliavimo valdyba yra Energijos bendrijos institucija. Pagal Energijos bendrijos sutarties 58 straipsnį, Energijos bendrijos reguliavimo valdyba pataria Ministrų tarybai arba Nuolatinei aukšto lygio grupei dėl teisinių, techninių ir reguliavimo klausimų, teikia rekomendacijas dėl tarptautinių ginčų, kuriuose dalyvauja reguliuotojai, imasi priemonių, jei ją įgalioja Ministrų taryba, ir priima procedūrinius aktus. Energijos bendrijos reguliavimo valdybą sudaro po vieną kiekvienos susitariančiosios šalies energijos reguliavimo įstaigos atstovą ir vienas ES atstovas – Europos Komisija. Dėl 2.3 skirsnyje nurodyto numatomo procedūrinio akto Energijos bendrijos reguliavimo valdyba sprendimus priima dviejų trečdalių galiojančių balsų, įskaitant Europos Sąjungos pritarimo balsą, dauguma (Energijos bendrijos sutarties 83, 86 ir 87 straipsniai).

2.3. Ministrų tarybos ir Energijos bendrijos reguliavimo valdybos numatomi aktai

Šis pasiūlymas dėl sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį yra susijęs su pozicija, kurios turi būti laikomasi Sąjungos vardu, dėl šių Tarybos sprendimo pasiūlymo 1 priede nurodytų aktų, kuriuos numatoma priimti **Ministrų taryboje**:

sprendimų pagal Energijos bendrijos sutarties 91 straipsnio 1 dalies a punktą, kuriais toliau nurodytose bylose nustatytas Energijos bendrijos sutarties pažeidimas:

(a) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-5/24 dėl to, kad Albanija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(b) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-6/24 dėl to, kad Bosnija ir Hercegovina nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(c) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-7/24 dėl to, kad Sakartvelas nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(d) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-8/24 dėl to, kad Kosovas[*] nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(e) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-9/24 dėl to, kad Moldova nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(f) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-10/24 dėl to, kad Juodkalnija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(g) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-11/24 dėl to, kad Šiaurės Makedonija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(h) Sprendimo 2024/…/Mc-EnC byloje ECS-12/24 dėl to, kad Serbija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(i) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-13/24 dėl to, kad Ukraina nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

[*] Šis pavadinimas nekeičia pozicijų dėl statuso ir atitinka JT ST rezoliuciją 1244/1999 bei Tarptautinio Teisingumo Teismo nuomonę dėl Kosovo nepriklausomybės deklaracijos.

(j) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-14/24 dėl to, kad Bosnija ir Hercegovina nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(k) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-15/24 dėl to, kad Sakartvelas nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(l) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-16/24 dėl to, kad Kosovas* nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(m) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-17/24 dėl to, kad Moldova nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(n) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-18/24 dėl to, kad Juodkalnija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(o) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-19/24 dėl to, kad Bosnija ir Hercegovina nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(p) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-20/24 dėl to, kad Sakartvelas nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(q) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-21/24 dėl to, kad Šiaurės Makedonija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(r) Sprendimo 2024/…/Mc-EnC byloje ECS-22/24 dėl to, kad Serbija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(s) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-23/24 dėl to, kad Albanija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(t) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-24/24 dėl to, kad Bosnija ir Hercegovina nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(u) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-25/24 dėl to, kad Sakartvelas nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(v) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-26/24 dėl to, kad Kosovas* nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(w) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-27/24 dėl to, kad Moldova nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(x) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-28/24 dėl to, kad Juodkalnija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(y) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-29/24 dėl to, kad Šiaurės Makedonija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(z) Sprendimo 2024/…/Mc-EnC byloje ECS-2/21 dėl to, kad Serbija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties.

Patariamojo komiteto narių skyrimas pagal Procedūrinio akto 2008/01/MC-EnC dėl ginčų sprendimo tvarkos taisyklių 32 straipsnio 3 dalį, su pakeitimais, padarytais Procedūriniu aktu 2015/04/MC-EnC.

2.1. Sprendimas 2024/XX/MC-EnC dėl Energijos bendrijos sekretoriato direktoriaus finansinio biudžeto įvykdymo patvirtinimo

Šis pasiūlymas dėl sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį yra susijęs ir su pozicija, kurios turi būti laikomasi Sąjungos vardu, dėl šio Tarybos sprendimo pasiūlymo 2 priede nurodyto akto, kurį numatoma priimti **Energijos bendrijos reguliavimo valdyboje**:

Procedūrinis aktas 2024/01/ECRB-EnC, kuriuo iš dalies keičiamas ir pakeičiamas Procedūrinis aktas 2007/01/ECRB-EnC, kuriuo iš dalies keičiamos vidaus darbo tvarkos taisyklės su pakeitimais.

Aktų, kuriuos numatoma priimti Ministrų taryboje ir Energijos bendrijos reguliavimo valdyboje, tikslas iš esmės yra užtikrinti ir palengvinti Energijos bendrijos sutarties tikslų įgyvendinimą ir Energijos bendrijos sekretoriato Energijos bendrijos reguliavimo valdybos veikimą.

2.2. Kiti Ministrų tarybos darbotvarkės klausimai

Dėl išsamumo pažymėtina, kad Ministrų tarybos darbotvarkėje, be 2.3 skirsnyje išvardytų aktų, kuriuos numatoma priimti, bus keli punktai, dėl kurių pagal Energijos bendrijos sutarties 80 straipsnį balsuoja tik susitariančiosios šalys:

(1) Sprendimas 2024/…/MC-EnC dėl Energijos bendrijos intereso projektų sąrašo sudarymo;

(2) Rekomendacija R/2024/.../MC-EnC dėl atsinaujinančiųjų išteklių energijos projektų įgyvendinimo spartinimo ir dėl principo „svarbiausia – energijos vartojimo efektyvumas“ įgyvendinimo.

Be to, Ministrų taryba

(3) priims metinę Energijos bendrijos veiklos ataskaitą, kurią pagal Energijos bendrijos sutarties 67 straipsnį jai pateikė Energijos bendrijos sekretoriatas.

Šių punktų priėmimui Komisija ketina pritarti.

3. POZICIJA, KURIOS TURI BŪTI LAIKOMASI SĄJUNGOS VARDU

3.1. Sprendimai pagal Energijos bendrijos sutarties 91 straipsnio 1 dalies a punktą, kuriais toliau nurodytose bylose nustatomas Energijos bendrijos sutarties pažeidimas

Pagal Energijos bendrijos sutarties 91 straipsnio 1 dalies a punktą, Ministrų taryba paprastąja balsų dauguma gali nustatyti, kad šalis pažeidė Energijos bendrijos sutarties II antraštinės dalies įsipareigojimus, susijusius su Energijos bendrijos organų priimto akto perkėlimu į nacionalinę teisę ir (arba) įgyvendinimu. Ginčų sprendimo procedūra yra nustatyta Energijos bendrijos sutarties ginčų sprendimo tvarkos taisyklių III antraštinės dalies 1 skyriuje ir IV antraštinės dalies 1 skyriuje[3].

(1) Bylos dėl įsipareigojimų, susijusių su Energijos bendrijos elektros energijos integravimo dokumentų rinkiniu, nesilaikymo

Visos devynios susitariančiosios šalys Ministrų tarybai priimti pateikė devynis sprendimų, susijusių su Energijos bendrijos elektros energijos integravimo dokumentų rinkinio[4] perkėlimu į nacionalinę teisę, projektus:

---

[3] Procedūrinis aktas Nr. 2008/01/MC-EnC dėl Sutarties ginčų sprendimo tvarkos taisyklių su pakeitimais, padarytais 2015 m. spalio 16 d. Procedūriniu aktu 2015/04/MC-EnC, kuriuo iš dalies keičiamas 2008 m. birželio 27 d. Procedūrinis aktas 2008/01/MC-EnC dėl Sutarties ginčų sprendimo tvarkos taisyklių.

[4] Direktyva (ES) 2019/944 ir Reglamentas (ES) 2019/941, taip pat Reglamentas (ES) 2019/942, Reglamentas (ES) 2019/943, Reglamentas (ES) 2015/1222, Reglamentas (ES) 2016/1719, Reglamentas (ES) 2017/2195, Reglamentas (ES) 2017/2196, Reglamentas (ES) 2017/1485.

(a) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-5/24 dėl to, kad Albanija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(b) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-6/24 dėl to, kad Bosnija ir Hercegovina nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(c) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-7/24 dėl to, kad Sakartvelas nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(d) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-8/24 dėl to, kad Kosovas* nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(e) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-9/24 dėl to, kad Moldovos Respublika nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(f) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-10/24 dėl to, kad Juodkalnija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(g) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-11/24 dėl to, kad Šiaurės Makedonija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(h) Sprendimo 2024/…/Mc-EnC byloje ECS-12/24 dėl to, kad Serbija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(i) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-13/24 dėl to, kad Ukraina nesilaiko Energijos bendrijos sutarties.

2021 m. lapkričio 30 d. Sprendimu 2021/13/MC-EnC[5] ir 2022 m. gruodžio 15 d. Sprendimu 2022/03/MC-EnC[6] Ministrų taryba pritaikė ir Energijos bendrijoje priėmė teisės aktų rinkinį, kurį sudaro naujausia Europos Sąjungos elektros energijos rinkos *acquis* (toliau – Elektros energijos integravimo dokumentų rinkinys). Kalbant apie Elektros energijos integravimo dokumentų rinkinį, Ministrų taryba taip pat priėmė Procedūrinį aktą 2022/01/MC-EnC dėl regioninės energijos rinkos integracijos skatinimo.

Elektros energijos integravimo dokumentų rinkiniu siekiama, kad rinkos būtų pasirengusios ekonomiškai efektyviam perėjimui prie švarios energijos, kartu užtikrinant saugų ir įperkamą elektros energijos tiekimą piliečiams. Pagal Ministrų tarybos Sprendimo 2021/13/MC-EnC 2 straipsnį ir Sprendimo 2022/03/MC-EnC 2 straipsnį, susitariančiosios šalys iki 2023 m. gruodžio 31 d. privalėjo Elektros energijos integravimo dokumentų rinkinį perkelti į nacionalinę teisę.

2024 m. sausio 22 d. Energijos bendrijos sekretoriatas išsiuntė visoms devynioms susitariančiosioms šalims sprendimo pradėti procedūrą raštus, kuriais joms pranešė, kad Energijos bendrijos sekretoriatas gali pradėti ginčų sprendimo procedūras dėl Energijos bendrijos sutarties nesilaikymo, visų pirma dėl įsipareigojimų, kylančių iš sprendimų 2021/13/MC-EnC ir 2022/03/MC-EnC, neperkėlimo į nacionalinę teisę.

---

5 2021 m. lapkričio 30 d. Sprendimas 2021/13/MC-EnC, kuriuo pritaikoma ir priimama Direktyva (ES) 2019/944 ir Reglamentas (ES) 2019/941.

6 2022 m. gruodžio 15 d. priimtas Sprendimas 2022/03/MC-EnC ir jo 3–10 straipsniais pritaikytas Reglamentas (ES) 2019/942 ir Reglamentas (ES) 2019/943, taip pat tinklo kodeksai ir gairės dėl prognozuojamo pralaidumo paskirstymo, pralaidumo paskirstymo ir perkrovos valdymo, elektros energijos balansavimo ir sistemos eksploatavimo, taip pat tinklo kodeksas dėl atkūrimo avarijų atveju, dar kartą pritaikyta Direktyva (ES) 2019/944 ir Reglamentas (ES) 2019/941 (11 straipsnis), o sprendimais 2021/13/MC-EnC ir 2022/03/MC-EnC taip pat iš dalies pakeistas aktų, įtrauktų į Sutarties I priede pateiktą energetikos srities *acquis communautaire*, sąrašas.

2024 m. sausio 31 d. ir vasario 20 d. Serbija, Moldova ir Kosovas* atitinkamai informavo Energijos bendrijos sekretoriatą apie tai, kad nacionalinės teisės aktai rengiami ir kad tebėra rengimo etape.

Iš Albanijos, Bosnijos ir Hercegovinos, Sakartvelo, Juodkalnijos, Šiaurės Makedonijos ir Ukrainos Energijos bendrijos sekretoriatas negavo jokio atsakymo.

Tuo remdamasis Energijos bendrijos sekretoriatas 2024 m. gegužės 29 d. Ministrų tarybai pateikė pagrįstus prašymus dėl Albanijos byloje ECS-5/24, Bosnijos ir Hercegovinos byloje ECS-6/24, Sakartvelo byloje ECS-7/24, Kosovo* byloje ECS-8/24, Moldovos Respublikos byloje ECS-9/24, Juodkalnijos byloje ECS-10/24, Šiaurės Makedonijos byloje ECS-11/24, Serbijos byloje ECS-12/24 ir Ukrainos byloje ECS-13/24, kuriuose nurodė, kad šios susitariančiosios šalys neįvykdė įsipareigojimo iki 2023 m. gruodžio 31 d. pagal sprendimų 2021/13/MC-EnC ir 2022/03/MC-EnC 2 straipsnį priimti ir įgyvendinti įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus tam, kad būtų galima laikytis atitinkamai kiekvieno iš šių sprendimų.

Energijos bendrijos patariamasis komitetas nuomonės dar nepateikė nei dėl vienos iš minėtų bylų.

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Ministrų taryboje, turėtų būti pritarti sprendimų projektams, jei Energijos bendrijos patariamasis komitetas laiku, t. y. iki Ministrų tarybos posėdžio, pateiks nuomonę, kuria patvirtins Energijos bendrijos sekretoriato išvadas.

(2) Bylos dėl įsipareigojimų, susijusių su Tarybos direktyva 2009/119/EB, nesilaikymo

Penkios susitariančiosios šalys Ministrų tarybai priimti pateikė penkių sprendimų, susijusių su Tarybos direktyvos 2009/119/EB[7] dėl naftos atsargų perkėlimu į nacionalinę teisę, projektus:

(a) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-14/24 dėl to, kad Bosnija ir Hercegovina nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(b) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-15/24 dėl to, kad Sakartvelas nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(c) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-16/24 dėl to, kad Kosovas* nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(d) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-17/24 dėl to, kad Moldovos Respublika nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(e) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-18/24 dėl to, kad Juodkalnija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties.

Kalbant apie šias bylas, Energijos bendrija Ministrų tarybos sprendimu 2012/03/MC-EnC 2012 m. į savo *acquis communautaire* įtraukė Tarybos direktyvą 2009/119/EB, kuria valstybės narės įpareigojamos išlaikyti privalomąsias žalios naftos ir (arba) naftos produktų atsargas. Pagal Sprendimo 2012/03/MC-EnC 1 straipsnį, susitariančiosios šalys Direktyvą 2009/119/EB privalėjo iki 2023 m. sausio 1 d. perkelti į nacionalinę teisę ir įgyvendinti.

Bosnija ir Hercegovina, Sakartvelas, Kosovas*, Moldovos Respublika ir Juodkalnija nacionalinės teisės aktų, būtinų Direktyvai 2009/119/EB perkelti į nacionalinę teisę, iki šio termino nepriėmė.

[7] 2009 m. rugsėjo 14 d. Tarybos direktyva 2009/119/EB, kuria valstybės narės įpareigojamos išlaikyti privalomąsias žalios naftos ir (arba) naftos produktų atsargas, (OL L 265, 2009 10 9, p. 9).

2024 m. vasario 2 d. Energijos bendrijos sekretoriatas penkioms susitariančiosioms šalims išsiuntė sprendimo pradėti procedūrą raštus, kuriuose joms pranešė, kad jei nebus pateikta informacija, kuria preliminarios Energijos bendrijos sekretoriato išvados būtų užginčytos, sekretoriatas Ministrų tarybai pateiks pagrįstą prašymą dėl to, kad nevykdomi iš Sprendimo 2012/03/MC-EnC kylantys įsipareigojimai.

Bosnija ir Hercegovina, Juodkalnija, Moldova ir Sakartvelas pateikė atsakymą ir informavo Energijos bendrijos sekretoriatą apie tai, kad deda pastangas perkelti direktyvą į nacionalinę teisę. Tačiau šių susitariančiųjų šalių pateikta informacija neišsklaidė Energijos bendrijos sekretoriato 2024 m. vasario 2 d. rašte išdėstytų abejonių. Kosovas* Energijos bendrijos sekretoriatui nepateikė jokio atsakymo.

Iki šiol Energijos bendrijos sekretoriatas yra gavęs tik Juodkalnijos ir Moldovos Respublikos teisės aktų projektus.

Tuo remdamasis Energijos bendrijos sekretoriatas 2024 m. liepos 12 d. Ministrų tarybai pateikė pagrįstus prašymus dėl Bosnijos ir Hercegovinos byloje ECS-14/24, Sakartvelo byloje ECS-15/24, Kosovo* byloje ECS-16/24, Moldovos Respublikos byloje ECS-17/24 ir Juodkalnijos byloje ECS-18/24, kuriuose padarė išvadą, kad šios susitariančiosios šalys nepriėmė įstatymų ir kitų teisės aktų, būtinų tam, kad būtų galima laikytis Sprendimo 2012/03/MC-EnC.

Energijos bendrijos patariamasis komitetas nuomonės dar nepateikė nei dėl vienos iš minėtų bylų.

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Ministrų taryboje, turėtų būti pritarti sprendimų projektams, jei Energijos bendrijos patariamasis komitetas laiku, t. y. iki Ministrų tarybos posėdžio, pateiks nuomonę, kuria patvirtins Energijos bendrijos sekretoriato išvadas.

(3) Bylos dėl įsipareigojimų, susijusių su Reglamentu (ES) 2017/1938 ir Reglamentu (ES) 2022/1032, nesilaikymo

Keturios susitariančiosios šalys Ministrų tarybai priimti pateikė atitinkamai keturių sprendimų, susijusių su Reglamento (ES) 2017/1938[8] dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių (toliau – Reglamentas (ES) 2017/1938) ir Reglamento (ES) 2022/1032[9], kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) 2017/1938 ir (EB) Nr. 715/2009, kiek tai susiję su dujų laikymu, (toliau – Reglamentas (ES) 2022/1032), perkėlimu į nacionalinę teisę, projektus:

(a) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-19/24 dėl to, kad Bosnija ir Hercegovina nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(b) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-20/24 dėl to, kad Sakartvelas nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(c) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-21/24 dėl to, kad Šiaurės Makedonija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(d) Sprendimo 2024/…/Mc-EnC byloje ECS-22/24 dėl to, kad Serbija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties.

[8] 2017 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1938 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 994/2010, (OL L 280, 2017 10 28, p. 1).

[9] 2022 m. birželio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/1032, kuriuo iš dalies keičiamos reglamentų (ES) 2017/1938 ir (EB) Nr. 715/2009 nuostatos, kiek tai susiję su dujų laikymu, (OL L 173, 2022 6 30, p. 17).

2021 m. lapkričio 30 d. Sprendimu 2021/15/MC-EnC Ministrų taryba į Energijos bendrijos *acquis communautaire* įtraukė Reglamentą (ES) 2017/1938. Prasidėjus agresijos karui prieš Ukrainą, ES priėmė Reglamentą (ES) 2022/1032, kuris vėliau 2022 m. rugsėjo 30 d. Ministrų tarybos sprendimu 2022/01/MC-EnC buvo įtrauktas į Energijos bendrijos *acquis communautaire*. Abiem reglamentais Energijos bendrijoje skatinamas energijos tiekimo saugumas – vienas iš pagrindinių Energijos bendrijos sutarties tikslų.

Pagal Ministrų tarybos sprendimų 2021/15/MC-EnC ir 2022/01/MC-EnC 2 straipsnio 1 ir 2 dalis, susitariančiosios šalys privalėjo užtikrinti, kad įsigaliotų įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini tam, kad būtų galima laikytis Reglamento (ES) 2017/1938 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) 2022/1032, ir ne vėliau kaip 2022 m. spalio 1 d. informuoti apie tai Energijos bendrijos sekretoriatą.

Bosnija ir Hercegovina, Šiaurės Makedonija ir Serbija iki to termino nepriėmė būtinų nacionalinių priemonių, kuriomis Reglamentas (ES) 2017/1938 su pakeitimais būtų perkeltas į nacionalinę teisę.

Sakartvelas perkelti Reglamento (ES) 2022/1032 į nacionalinę teisę iki to termino neprivalėjo, nes jis nėra tiesiogiai prijungtas prie jokios kitos susitariančiosios šalies jungtinės dujų sistemos. Tačiau jis nepriėmė nacionalinių aktų, susijusių su Reglamentu (ES) 2017/1938.

2023 m. vasario 3 d. Energijos bendrijos sekretoriatas perdavė Serbijai išsamų nacionalinės teisės aktų pakeitimų, kurių reikia, kad būtų įvykdytas įsipareigojimas į nacionalinę teisę perkelti Reglamentą (ES) 2017/1938 su pakeitimais, padarytais Reglamentu (ES) 2022/1032, vertinimą. Po to buvo pateiktas dar vienas 2023 m. spalio 4 d. Energijos bendrijos sekretoriatas raštas.

2024 m. gegužės 28 d. raštu Energijos bendrijos sekretoriatas informavo Bosniją ir Hercegoviną, Sakartvelą ir Šiaurės Makedoniją, kad, remiantis tuo metu turima informacija, jos dar nebuvo įvykdžiusios reikalavimo į nacionalinę teisę perkelti Dujų tiekimo saugumo reglamentą su pakeitimais, padarytais Dujų laikymo reglamentu.

Be to, Energijos bendrijos sekretoriatas iš minėtų keturių susitariančiųjų šalių negavo jokios informacijos, kad jos ėmėsi priemonių, kurių reikia, kad būtų laikomasi atitinkamų reglamentų.

Tuo remdamasis Energijos bendrijos sekretoriatas 2024 m. liepos 12 d. Ministrų tarybai pateikė pagrįstus prašymus dėl Bosnijos ir Hercegovinos byloje ECS-19/24, Sakartvelo byloje ECS-20/24, Šiaurės Makedonijos byloje ECS-21/24 ir Serbijos byloje ECS-22/24, kuriuose padarė išvadą, kad šios susitariančiosios šalys neįvykdė įsipareigojimo priimti būtinus įstatymus ir kitus teisės aktus ir atitinkamai informuoti Energijos bendrijos sekretoriatą.

Energijos bendrijos patariamasis komitetas nuomonės dar nepateikė nei dėl vienos iš minėtų bylų.

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Ministrų taryboje, turėtų būti pritarti sprendimų projektams, jei Energijos bendrijos patariamasis komitetas laiku, t. y. iki Ministrų tarybos posėdžio, pateiks nuomonę, kuria patvirtins Energijos bendrijos sekretoriato išvadas.

(4) Bylos dėl įsipareigojimų, susijusių su Direktyva (ES) 2018/2001, nesilaikymo

Septynios susitariančiosios šalys Ministrų tarybai priimti pateikė septynis sprendimų, susijusių su Direktyvos (ES) 2018/2001[10] dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją perkėlimu į nacionalinę teisę, projektus:

(a) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-23/24 dėl to, kad Albanija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(b) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-24/24 dėl to, kad Bosnija ir Hercegovina nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(c) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-25/24 dėl to, kad Sakartvelas nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(d) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-26/24 dėl to, kad Kosovas* nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(e) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-27/24 dėl to, kad Moldova nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(f) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-28/24 dėl to, kad Juodkalnija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties;

(g) Sprendimo 2024/…/MC-EnC byloje ECS-29/24 dėl to, kad Šiaurės Makedonija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties.

Europos Sąjunga, kaip švarios energijos dokumentų rinkinio dalį, priėmė Direktyvą (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (toliau – Direktyva (ES) 2018/2001), kuri vėliau ES lygmeniu buvo iš dalies pakeista. Direktyva (ES) 2018/2001 buvo pritaikyta Energijos bendrijai ir joje priimta 2021 m. lapkričio 30 d. Ministrų tarybos sprendimu 2021/14/MC-EnC. Vėliau šis sprendimas buvo iš dalies pakeistas Ministrų tarybos sprendimu 2022/02/MC-EnC.

Sprendime 2021/14/MC-EnC nustatyta, kad kiekviena susitariančioji šalis turi užtikrinti, kad įsigaliotų įstatymai ir kiti teisės aktai, kad Direktyvos (ES) 2018/2001 būtų galima laikytis ne vėliau kaip nuo 2022 m. gruodžio 31 d. Visų pirma susitariančiosios šalys buvo įpareigotos į nacionalinę teisę perkelti direktyvos nuostatas, susijusias su tuo, kad galutinio energijos suvartojimo transporto sektoriuje atsinaujinančiųjų išteklių energijos procentinė dalis sudarytų bent 14 % ne vėliau kaip 2030 m. (įskaitant nuostatas dėl tvarumo ir išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo kriterijų biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui), ir iki 2022 m. gruodžio 31 d. termino pranešti Energijos bendrijos sekretoriatui apie perkėlimo į nacionalinę teisę priemones.

Albanija, Bosnija ir Hercegovina, Sakartvelas, Kosovas*, Moldovos Respublika, Juodkalnija ir Šiaurės Makedonija Energijos bendrijos sekretoriatui nepateikė jokios informacijos, iš kurios būtų matyti, kad šios susitariančiosios šalys yra priėmusios ir įgyvendinusios nacionalines priemones, kad galėtų laikytis tokių įsipareigojimų pagal Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvą II, taip pat sekretoriatas neturi jokios kitos informacijos, leidžiančios daryti išvadą, kad tokių priemonių imtasi.

Be to, 2024 m. birželio 21 d. Energijos bendrijos sekretoriatas septynioms susitariančiosioms šalims išsiuntė raštus su prašymu ne vėliau kaip 2024 m. liepos 5 d. pateikti teisės aktų, kuriais Atsinaujinančiųjų išteklių energijos direktyvos II 25–31 straipsniai perkeliami į nacionalinę teisę, kopiją arba informaciją apie padėtį, susijusią su tokiu perkėlimu į nacionalinę teisę.

[10] 2018 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2018/2001 dėl skatinimo naudoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją (OL L 328, 2018 12 21, p. 82).

Sakartvelas, Kosovas*, Moldovos Respublika ir Juodkalnija savo atsakymuose Energijos bendrijos sekretoriatą informavo apie šiuo metu dedamas pastangas perkelti direktyvą į nacionalinę teisę. Atsakymo iš Bosnijos ir Hercegovinos, Albanijos ir Šiaurės Makedonijos Energijos bendrijos sekretoriatas negavo.

Tuo remdamasis Energijos bendrijos sekretoriatas 2024 m. liepos 12 d. Ministrų tarybai pateikė pagrįstus prašymus dėl Albanijos byloje ECS-23/24, Bosnijos ir Hercegovinos byloje ECS-24/24, Sakartvelo byloje ECS-25/24, Kosovo* byloje ECS-26/24, Moldovos Respublikos byloje ECS-27/24, Juodkalnijos byloje ECS-28/24 ir Šiaurės Makedonijos byloje ECS-29/24, kuriuose nurodė, kad šios susitariančiosios šalys neįvykdė įsipareigojimo per nustatytą terminą pagal Sprendimo 2021/14/MC-EnC 2 straipsnio 1 ir 2 dalis priimti ir įgyvendinti įstatymus ir kitus teisės aktus, būtinus tam, kad būtų galima laikytis šio sprendimo, ir neinformavo apie tai Energijos bendrijos sekretoriato.

Energijos bendrijos patariamasis komitetas nuomonės dar nepateikė nei dėl vienos iš minėtų bylų.

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Ministrų taryboje, turėtų būti pritarti sprendimų projektams, jei Energijos bendrijos patariamasis komitetas laiku, t. y. iki Ministrų tarybos posėdžio, pateiks nuomonę, kuria patvirtins Energijos bendrijos sekretoriato išvadas.

(5) Byla dėl įsipareigojimų, susijusių su Direktyva (ES) 2019/944 ir Reglamentu (ES) 2019/943, nesilaikymo

Galiausiai, Ministrų tarybai priimti pateiktas šis sprendimo, susijusio su tuo, kad Serbija nesilaiko Direktyvos (ES) 2019/944[11] dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ir Reglamento (ES) 2019/943[12] dėl elektros energijos vidaus rinkos, projektas:

(a) Sprendimo 2024/…/Mc-EnC byloje ECS-2/21 dėl to, kad Serbija nesilaiko Energijos bendrijos sutarties.

Kaip nurodyta 3.1 punkto 1 papunktyje, Ministrų tarybos sprendimais 2022/03/MC-EnC ir 2021/13/MC-EnC Ministrų taryba, kaip Elektros energijos integravimo dokumentų rinkinio dalį, pritaikė Energijos bendrijai ir joje priėmė Reglamentą (ES) 2019/943 (toliau – Reglamentas (ES) 2019/943) ir Direktyvą (ES) 2019/944 (toliau – Direktyva (ES) 2019/944).

Elektros energijos reglamento 34 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad perdavimo sistemos operatoriai turi skatinti koordinuotą tarpvalstybinių pajėgumų paskirstymą taikant rinkos priemonėmis grindžiamus nediskriminacinius sprendimo būdus, o tam reikalingas konstruktyvus kaimyninių perdavimo sistemos operatorių bendradarbiavimas. Tai apima ir susitarimą dėl mechanizmo, pagal kurį nustatomas grynasis pralaidumas (NTC) ties ribomis. 16 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad didžiausio lygio tinklų sujungimo pajėgumai rinkos dalyviams turi būti suteikiami taikant iš anksto nustatytas paskirstymo procedūras.

Elektros energijos direktyvos 58 straipsnio c punkte ir 59 straipsnio 1 dalies b ir u punktuose nustatyta nacionalinės reguliavimo institucijos pareiga imtis visų pagrįstų priemonių, kad būtų panaikinti prekybos elektros energija apribojimai ir užtikrinta, kad perdavimo sistemos operatoriai vykdytų savo pareigas pagal Energijos bendrijos teisę, įskaitant tą, kuri susijusi su tarpvalstybiniais klausimais.

---

[11] 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES, (OL L 158, 2019 6 14, p. 125).

[12] 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos (OL L 158, 2019 6 14, p. 54).

Prištinoje, Kosove* įsisteigęs perdavimo sistemos operatorius KOSTT 2021 m. vasario 18 d. pateikė Energijos bendrijos sekretoriatui skundą prieš Serbiją. Skundo pateikėjas teigė, kad Serbija per savo perdavimo sistemos operatorių „JSC Elektromreza Srbije“ (toliau – EMS) nesilaiko Energijos bendrijos elektros energijos rinkos taisyklių.

Pagal Serbijos energetikos įstatymą, tarpvalstybinio pralaidumo paskirstymo tvarką ir metodą nustato perdavimo sistemos operatorius, suderinęs tai su kaimyniniais perdavimo sistemos operatoriais, o patvirtina nacionalinė reguliavimo institucija. EMS ir KOSTT nesutarė, kaip vertinti ar skirstyti tarpvalstybinį pralaidumą jungiamosiose linijose tarp Nišo ir „Kosova B“ ir tarp Kruševaco ir Podujevo, be to, EMS turimam jungiamųjų linijų pralaidumui nėra priskyrusi jokios vertės. Taigi EMS yra nustačiusi nulinį grynąjį pralaidumą. Todėl rinkos dalyviams pralaidumas gali būti suteikiamas tik per KOSTT, o ne per EMS, vadinasi, pralaidumo prekyboje faktiškai nėra.

Savo skunde KOSTT taip pat teigė, kad dėl nenustatyto grynojo pralaidumo ir nepaskirstyto minėtų jungiamųjų linijų pralaidumo padidėtų tarpvalstybinio pralaidumo kainos ties kitomis regioninėmis ribomis. Tai, savo ruožtu, lemtų didesnes elektros energijos kainas galutiniams vartotojams Kosove* ir kaimyninėse Pietryčių Europos šalyse, o KOSTT negalėtų surinkti galimų pajamų iš šių jungiamųjų linijų perkrovos valdymo mechanizmo.

Europos prekybos energija federacija (EFET) išreiškė tokį patį susirūpinimą ir pabrėžė, kad tokia padėtis turės įtakos tiek didmeninių elektros energijos rinkų konkurencingumui, tiek galutinių vartotojų kainoms visoje Pietryčių Europoje.

2022 m. liepos 21 d. Energijos bendrijos sekretoriatas nusiuntė Serbijai sprendimo pradėti procedūrą raštą, kuriame pateikė preliminarią nuomonę, kad Serbija nesilaiko Reglamento (EB) Nr. 714/2009 16 straipsnio 3 dalies ir 12 straipsnio bei Direktyvos 2009/72 36 ir 37 straipsnių, pritaikytų Energijos bendrijai ir joje priimtų, kadangi komercinis elektros energijos pralaidumas minėtose jungiamosiose linijose nebuvo suteiktas dėl to, kad Serbijos perdavimo sistemos operatorius ir reguliavimo institucija nesiėmė veiksmų. 2009 m. direktyva ir reglamentas nurodyti dėl to, kad tuo metu susitariančiosios šalys dar turėjo laiko iki 2023 m. gruodžio 31 d. perkelti į nacionalinę teisę Elektros energijos integravimo dokumentų rinkinį, visų pirma Direktyvą (ES) 2019/944 ir Reglamentą (ES) 2019/943. Serbijos paprašyta pateikti pastabas dėl faktinių ir teisinių klausimų, iškeltų sprendimo pradėti procedūrą rašte.

2022 m. rugsėjo 8 d. Serbija atsakė į Energijos bendrijos sekretoriato sprendimo pradėti procedūrą raštą, teigdama, kad Energijos bendrijos sekretoriatas nėra kompetentingas spręsti tame rašte nurodytą klausimą ir kad neigiamo ekonominio poveikio nėra. Ji taip pat išreiškė susirūpinimą dėl KOSTT ir jos prekybos zonos padėties.

Energijos bendrijos sekretoriatas, atsižvelgdamas į atsakymą į sprendimo pradėti procedūrą raštą, 2023 m. kovo 1 d. pateikė pagrįstą nuomonę. Serbijos buvo paprašyta iki 2023 m. gegužės 1 d. ištaisyti joje nustatytus pažeidimus.

2023 m. balandžio 28 d. Serbija pateikė atsakymą į pagrįstą nuomonę. Šiame atsakyme Serbija iš esmės pakartojo savo ankstesnius argumentus.

Kadangi Serbija neištaisė nustatyto pažeidimo ir nesiėmė jokių tolesnių veiksmų, Energijos bendrijos sekretoriatas 2024 m. liepos 12 d. Ministrų tarybai pateikė pagrįstą prašymą dėl Serbijos byloje ECS-2/21. Šiame pagrįstame prašyme Energijos bendrijos sekretoriatas aptarė Serbijos argumentus ir padarė išvadą, kad Serbija nesilaikė Direktyvos (ES) 2019/944 ir Reglamento (ES) 2019/943, pritaikytų Energijos bendrijai ir joje priimtų sprendimais 2022/03/MC-EnC ir 2021/13/MC-EnC.

Energijos bendrijos patariamasis komitetas nuomonės dar nepateikė.

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Ministrų taryboje, turėtų būti pritarti sprendimo projektui, jei Energijos bendrijos patariamasis komitetas laiku, t. y. iki Ministrų tarybos posėdžio, pateiks nuomonę, kuria patvirtins Energijos bendrijos sekretoriato išvadas.

3.2. Patariamojo komiteto nariai pagal Procedūrinio akto 2008/01/MC-EnC dėl ginčų sprendimo tvarkos taisyklių 32 straipsnio 3 dalį, su pakeitimais, padarytais procedūriniais aktais 2015/04/MC-EnC ir 2022/03/MC-EnC

Kelių dabartinių Patariamojo komiteto narių, įskaitant prof. dr. Vericą Trstenjak, kuri Patariamajame komitete atstovaus ES, įgaliojimai turi būti pratęsti iki 2028 m. gruodžio 31 d. Reikia paskirti naujus narius ir naujus pakaitinius narius, kurie pakeistų narius, pageidaujančius nutraukti savo, kaip Patariamojo komiteto narių, veiklą.

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Ministrų taryboje, turėtų būti pritarti siūlomam įgaliojimų laikotarpio pratęsimui ir paskyrimams.

3.3. Sprendimas 2024/XX/MC-EnC dėl Energijos bendrijos sekretoriato direktoriaus finansinio biudžeto įvykdymo patvirtinimo

Siūlomo sprendimo projekte patvirtinama, kad, remiantis 2023 m. gruodžio 31 d. pasibaigusių metų audito ataskaita, auditorių pateiktu patikinimo pareiškimu ir Biudžeto komiteto ataskaita, 2023 m. biudžetas įvykdytas.

Todėl pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Ministrų taryboje, turėtų būti pritarti sprendimo dėl Energijos bendrijos sekretoriato direktoriaus finansinio biudžeto įvykdymo patvirtinimo projektui.

3.4. Procedūrinis aktas 2024/01/ECRB-EnC, kuriuo iš dalies keičiamas ir pakeičiamas Procedūrinis aktas 2019/01/ECRB-EnC dėl Energijos bendrijos reguliavimo valdybos vidaus darbo tvarkos taisyklių

Siūlomais pakeitimais iš esmės siekiama patobulinti ir paaiškinti Energijos bendrijos reguliavimo valdybos darbo metodus, visų pirma susijusius su vidaus organizavimu, darbo grupėmis, darbo kryptimis ir balsavimo tvarka.

Tai būtina dėl naujų Energijos bendrijos reguliavimo valdybos reguliavimo funkcijų ir sprendimų priėmimo įgaliojimų pagal neseniai priimtą Energijos bendrijos elektros energijos integravimo dokumentų rinkinį, visų pirma Elektros energijos direktyvą (ES) 2019/944 ir Elektros energijos reglamentą (ES) 2019/943 (kurie pritaikyti Energijos bendrijai ir joje priimti; išsamiau žr. 3.1 punkto 1 papunktį). Šios funkcijos ir įgaliojimai yra panašūs į Europos Sąjungos energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (ACER) funkcijas ir įgaliojimus ir taikomi devynioms ES susitariančiosioms šalims, kurios nėra ES valstybės narės, ir jų teritorijose veikiantiems rinkos operatoriams. Keliais aspektais buvo remtasi ACER vidaus darbo tvarkos taisyklėmis.

Todėl pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Ministrų taryboje, turėtų būti pritarti procedūriniam aktui, kuriuo iš dalies keičiamas ir pakeičiamas Procedūrinis aktas dėl Energijos bendrijos reguliavimo valdybos vidaus darbo tvarkos taisyklių.

4. TEISINIS PAGRINDAS

4.1. Procedūrinis teisinis pagrindas

4.1.1. Principai

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 9 dalyje numatyti sprendimai, kuriais „*nustatomos pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos susitarimu įsteigtame*

organe, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, išskyrus aktus, papildančius arba pakeičiančius susitarimo institucinę struktūrą“.

Sąvoka „*teisinę galią turintys aktai*“ apima aktus, turinčius teisinę galią pagal aptariamą organą reglamentuojančias tarptautinės teisės normas. Ji taip pat apima priemones, kurios nėra privalomos pagal tarptautinę teisę, tačiau „*gali stipriai paveikti Sąjungos teisės akto leidėjo priimamų teisės aktų [...] turinį*“[13].

4.1.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Ministrų taryba ir Energijos bendrijos reguliavimo valdyba yra susitarimu, t. y. Energijos bendrijos sutartimi, įsteigti organai.

Aktai, kuriuos turi priimti Ministrų taryba ir Energijos bendrijos reguliavimo valdyba, yra teisinę galią turintys aktai. Numatomi aktai bus privalomi pagal tarptautinę teisę, vadovaujantis Energijos bendrijos sutarties 76 straipsniu, pagal kurį sprendimas yra teisiškai privalomas tiems, kuriems jis skirtas, ir vadovaujantis Energijos bendrijos sutarties 86 straipsniu, pagal kurį procedūrinis aktas yra privalomas Energijos bendrijos institucijoms ir, jei tai numatyta procedūriniame akte, šalims.

Numatomais aktais susitarimo institucinė struktūra nepapildoma ir nekeičiama.

Todėl siūlomo sprendimo procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 9 dalis.

4.2. Materialinis teisinis pagrindas

4.2.1. Principai

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo numatomo akto, dėl kurio Sąjungos vardu nustatoma pozicija, tikslo ir turinio. Jeigu numatomu aktu siekiama dviejų tikslų arba jį sudaro dvi dalys ir jeigu vieną iš tų tikslų ar dalių galima laikyti pagrindiniu tikslu arba pagrindine dalimi, o kita dalis ar kiti tikslai yra tik papildomi, sprendimas pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį turi būti grindžiamas tik vienu materialiniu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar svarbesnis tikslas arba dalis.

4.2.2. Taikymas aptariamuoju atveju

Pagrindinis numatomų aktų tikslas ir turinys yra susiję su energetika ir iš esmės nėra fiskalinio pobūdžio. Todėl siūlomo sprendimo materialinis teisinis pagrindas yra SESV 194 straipsnio 2 dalis.

4.3. Išvada

Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turėtų būti SESV 194 straipsnio 1 dalis kartu su SESV 218 straipsnio 9 dalimi.

[13] 2014 m. spalio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimas *Vokietija prieš Tarybą*, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61–64 punktai.

2024/0295 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Energijos bendrijos ministrų taryboje ir Energijos bendrijos reguliavimo valdyboje (2024 m. gruodžio 12 d. Vienoje, Austrijoje, ir 2024 m. gruodžio 10 d. Atėnuose, Graikijoje)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 194 straipsnio 2 dalį kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) Sąjunga Energijos bendrijos sutartį[14] (toliau – Sutartis) sudarė 2006 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimu 2006/500/EB, ir ji įsigaliojo 2006 m. liepos 1 d.;

(2) pagal Sutarties 47 ir 76 straipsnius Ministrų taryba gali priimti priemones, t. y. sprendimus arba rekomendacijas;

(3) pagal Sutarties 60 ir 86 straipsnius Reguliavimo valdyba procedūriniu aktu priima savo vidaus darbo tvarkos taisykles;

(4) 2024 m. gruodžio 12 d. įvyksiančiame 22-ajame posėdyje Ministrų taryba turi priimti kelis šio sprendimo 1 priede pateiktus aktus, kuriems taikoma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 218 straipsnio 9 dalis ir dėl kurių Sąjungos atstovai turės balsuoti;

(5) 2024 m. gruodžio 10 d. įvyksiančiame 59-ajame posėdyje Reguliavimo valdyba turi priimti šio sprendimo 2 priede pateiktą aktą, kuriam taikoma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 218 straipsnio 9 dalis ir dėl kurio Sąjungos atstovai turės balsuoti;

(6) numatomų aktų tikslas – sukurti geresnes sąlygas siekti Sutarties tikslų;

(7) tikslinga nustatyti poziciją, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Ministrų taryboje ir Reguliavimo valdyboje dėl 1 ir 2 prieduose išvardytų aktų, nes aktai, kuriuos numatoma priimti, turės teisinę galią Sąjungoje,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi 22-ajame Ministrų tarybos posėdyje 2024 m. gruodžio 12 d., dėl klausimų, kuriems taikoma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 218 straipsnio 9 dalis, yra pritarti šio sprendimo 1 priede nurodytų aktų priėmimui.

[14] OL L 198, 2006 7 20, p. 15.

2 straipsnis

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi 59-ajame Reguliavimo valdybos posėdyje, dėl klausimų, kuriems taikoma Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 218 straipsnio 9 dalis, yra pritarti šio sprendimo 2 priede nurodyto akto priėmimui.

3 straipsnis

Neesminiams šio sprendimo 1 ir 2 prieduose nurodytų aktų pakeitimams Komisija, atsižvelgusi į Energijos bendrijos susitariančiųjų šalių prieš arba per Ministrų tarybos ar Reguliavimo valdybos posėdį pateiktas pastabas, gali pritarti be papildomo Tarybos sprendimo.

4 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Komisijai.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė